

วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

ในบทนี้จะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลโดยลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน และครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับแนวการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครในเขตชั้นในและเขตชั้นนอก เกี่ยวกับแนวการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเสนอแนวปฏิบัติในการจัดการนิเทศภายในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่

1. คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน กรรมการ เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ ของกลุ่มโรงเรียนในเขตชั้นในและเขตชั้นนอก

2. ครูประจำการ ซึ่งทำการสอนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครในเขตชั้นในและเขตชั้นนอก

การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร

1. คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแยกประเภท (Stratified random sampling) โดยสุ่มตัวอย่างร้อยละ 50 ของคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนในเขตชั้นในและเขตชั้นนอก ได้จำนวนคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนในเขตชั้นใน 70 คน และจำนวนคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนในเขตชั้นนอก 193 คน รวม 263 คน

2. ครูประจำการ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแยกประเภท (Stratified random sampling) เป็นขั้นตอน ดังนี้

2.1 สุ่มตัวอย่างโรงเรียน โดยจำแนกโรงเรียนออกเป็นโรงเรียนที่อยู่ในเขตชั้นในและเขตชั้นนอก แล้วทำการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 20 ของโรงเรียนในแต่ละเขต ได้จำนวนโรงเรียนในเขตชั้นใน 20 โรงเรียน และโรงเรียนในเขตชั้นนอก 63 โรงเรียน รวม 83 โรงเรียน

2.2 สุ่มตัวอย่างครูประจำการจากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย และทำการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ระดับชั้นละ 1 คน รวม 6 คน ต่อ 1 โรงเรียน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ได้จำนวนครูในเขตชั้นใน 120 คน และครูในเขตชั้นนอก 378 คน รวม 498 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น 751 คน รายละเอียดดังแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1

แสดงจำนวนตัวอย่างประชากรในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร
จำแนกตามประเภท

กลุ่มตัวอย่างประชากร	ประเภทของกลุ่มโรงเรียน		รวม
	เขตชั้นใน	เขตชั้นนอก	
คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน	70	193	263
ครูประจำการ	120	378	498
รวม	190	571	761

สำหรับรายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรแสดงไว้ในภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามชุดเดียวกันทั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนและครูประจำการ

การสร้างแบบสอบถาม

ในการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความมุ่งหมายของงานนิเทศการศึกษา หลักการนิเทศการศึกษา ความจำเป็นในการจัดการนิเทศการศึกษา งานหลักในการนิเทศการศึกษา ผู้ที่ควรปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา กิจกรรมที่เหมาะสมกับการนิเทศการศึกษา การนิเทศการศึกษากายในกลุ่มโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด

กรุงเทพมหานครรวมทั้งงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. สัมภาษณ์ครูใหญ่ ครู และศึกษานิเทศก์ สังกัดกรุงเทพมหานครบางท่าน เพื่อหาข้อมูลประกอบการสร้างแบบสอบถาม

3. อาศัยคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญด้านงานนิเทศการศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา และจากประสบการณ์ของผู้วิจัยเองที่ปฏิบัติงานด้านงานนิเทศการศึกษา

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิ และตำแหน่ง ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบ (Check List)

ตอนที่ 2 ก. แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

* ส่วนที่ 1 เกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาที่ควรจัดขึ้นภายในกลุ่มโรงเรียน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 3 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย แบบสอบถามตอนนี้งานที่จะสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับงาน 5 ด้านด้วยกัน คือ

1. งานด้านหลักสูตร
2. งานด้านบริการ ด้านความสะดวก และการจัดหาวัสดุอุปกรณ์
3. งานด้านพัฒนาบุคลากร
4. งานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน
5. งานด้านการประเมินผล

ส่วนที่ 2 เกี่ยวกับผู้ที่ควรปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาที่ควรจัดขึ้นภายในกลุ่มโรงเรียน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบ (Check List) แบบสอบถามตอนนี้งานที่จะสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ที่ควรปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา 7 กลุ่มด้วยกัน คือ

1. คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน
2. คณะอนุกรรมการทางวิชาการ

3. คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนและคณะอนุกรรมการทางวิชาการ
4. คณะครู
5. คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนและคณะครู
6. คณะอนุกรรมการทางวิชาการและคณะครู
7. คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน และคณะอนุกรรมการทางวิชาการ

และคณะครู

ตอนที่ 2 ข. เกี่ยวกับกิจกรรมที่เหมาะสมกับงานนิเทศการศึกษาที่ควรปฏิบัติภายในกลุ่มโรงเรียน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบจัดลำดับ (Rank Order) แบบสอบถามชนิดนี้มุ่งที่จะสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่เหมาะสม โดยแบบสอบถามกำหนดกิจกรรมมาให้ 9 อย่าง และขอให้หยกตอบเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมเพียง 2 อย่าง และขอให้จัดลำดับ 1 และ 2 ด้วย ลำดับที่ 1 เป็นกิจกรรมหลักหรือกิจกรรมที่สำคัญที่สุด ลำดับที่ 2 เป็นกิจกรรมประกอบหรือกิจกรรมเสริม

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคอันอาจเกิดขึ้นในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) และแบบคำถามปลายเปิด (Open Ended) เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องตามหลักวิชาและความเหมาะสมในคำที่ใช้และความหมาย จากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะและนำไปทดลองใช้ (Try-out) เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามต่อไป

การทดลองใช้แบบสอบถาม

นำแบบสอบถามฉบับทดลองจำนวน 30 ฉบับ ไปทดลองใช้กับคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน จำนวน 10 ฉบับ และครูประจำการโรงเรียนประถมศึกษา ดังกั

กรุงเทพมหานคร จำนวน 20 ฉบับ ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้รับแบบสอบถาม
คืนมาทั้งหมด 30 ฉบับ (ร้อยละ 150) นำแบบสอบถามตอนที่ 2 ก ส่วนที่ 1 และตอนที่ 3
มาให้คะแนนโดยเปลี่ยนระดับความถี่เห็นเป็นคะแนน ดังนี้

เห็นควยอย่างยิ่ง	= 3
เห็นควย	= 2
ไม่เห็นควย	= 1

* ต่อจากนั้นนำผลที่ได้มาคำนวณหาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตร
สัมประสิทธิ์ α (α coefficient) ของ Cronbach ^{หรือวิน} วัดค่าความเที่ยง .90
การหาค่าความเที่ยงแสดงไว้ในภาคผนวก ค.

แบบสอบถามฉบับจริง

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับทดลองมาจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับจริง ซึ่งแบ่ง
ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน
6 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบ (Check List)

ตอนที่ 2 ก. แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาที่ควรจัดขึ้นภายใน
กลุ่มโรงเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีเนื้อหา
แบ่งเป็น 5 ตอน จำนวน 40 ข้อ ดังนี้

1. งานด้านหลักสูตร มีจำนวน 6 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 15 จากข้อ 1-6
2. งานด้านบริการอำนวยความสะดวกและการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ จำนวน
13 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 32.50 จากข้อ 7-19

3. งานด้านพัฒนาบุคลากร จำนวน 9 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 22.50

จากข้อ 20-28

4. งานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน จำนวน 6 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 15

จากข้อ 29-34

5. งานด้านการประเมินผล จำนวน 6 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 15 จากข้อ

35-40

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับผู้ที่ควรปฏิบัติงานในเทศการศึกษาคณะ
จัดขึ้นภายในกลุ่มโรงเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบ (Check List) โดย
ไขข้อกระทงของงานนิเทศการศึกษา เช่นเดียวกับส่วนที่ 1 ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 40 ข้อ
ส่วนผู้ที่ควรปฏิบัติงานนั้นมีตัวเลือกทั้งหมดรวม 7 กลุ่ม และผู้ตอบสามารถเลือกกลุ่มใด
กลุ่มหนึ่งใน 7 กลุ่มนี้ เป็นผู้ปฏิบัติงานนั้น ๆ กลุ่มทั้ง 7 กลุ่ม ได้แก่

1. คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน
2. คณะอนุกรรมการทางวิชาการ
3. คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนและคณะอนุกรรมการทางวิชาการ
4. คณะครู
5. คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนและคณะครู
6. คณะอนุกรรมการทางวิชาการและคณะครู
7. คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน และคณะอนุกรรมการทางวิชาการ

และคณะครู

ตอนที่ 2 ข. เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับกิจกรรมที่เหมาะสมกับงานนิเทศ
การศึกษาคณะปฏิบัติในกลุ่มโรงเรียน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบจัดลำดับ
(Rank Order) โดยไขข้อกระทงของงานนิเทศการศึกษา เช่นเดียวกับตอนที่ 2 ก
ส่วนที่ 1 มีทั้งหมด 5 คำน รวม 40 ข้อ งานทั้ง 5 คำนนั้น ได้กำหนดกิจกรรม

ความละ 9 อย่าง ซึ่งแต่ละงานกิจกรรมอาจจะเหมือนกันหรือแตกต่างกันออกไป โดยขอให้ผู้ตอบเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมเพียง 2 อย่าง และขอให้จัดลำดับ 1 และ 2 ภาย ลำดับแรกเป็นกิจกรรมหลักหรือกิจกรรมที่สำคัญที่สุด ลำดับที่ 2 เป็นกิจกรรมประกอบหรือกิจกรรมเสริม

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคอันอาจเกิดขึ้นในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 12 ข้อ และแบบคำถามปลายเปิด (Open - Ended) ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น

การส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการดังนี้ คือ

1. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมทั้งหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัยไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากร ซึ่งได้แก่คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ควบคุมตนเอง และทางไปรษณีย์

2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอให้กลุ่มตัวอย่างประชากรส่งข้อมูลกลับทางไปรษณีย์ ซึ่งผู้วิจัยได้จัดซองปิดผนึกตราไปรษณียากรพร้อมทั้งเขียนคำบดที่อยู่อ่อย่างชัดเจนส่งไปพร้อมกันแบบสอบถาม และบางส่วนไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

แบบสอบถามส่งไปทั้งหมด 761 ฉบับ ได้รับคืน 638 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.84 เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ 619 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.34 แบบสอบถามฉบับไม่สมบูรณ์ 19 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 2.50 รายละเอียดของแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างดังแสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2
แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืนและเป็นฉบับที่สมบูรณ์
จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากร	ส่งไป	ได้รับคืน	คิดเป็นร้อยละ
คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน เขตชั้นใน	70	55	78.57
คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน เขตชั้นนอก	193	161	83.42
ครูประจำการ เขตชั้นใน	120	100	83.33
ครูประจำการ เขตชั้นนอก	378	303	80.16
รวม	761	619	81.34

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยได้ลงรหัสข้อมูลนำไปเจาะบัตรคอมพิวเตอร์ แล้ววิเคราะห์ผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จ SPSS¹ (Statistical Package for the Social Sciences) ที่สถาบันคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

¹ Norman H. Nie, et al. Statistical Package for the Social Sciences 2d ed. (New York : McGraw-Hill Book Company, 1975), p. 181-249.

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกเป็นข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ อายุราชการ วุฒิทางการศึกษา ตำแหน่งในคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน โดยวิธีหาค่าร้อยละและนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ก.

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องงานนิเทศการศึกษาที่ควรจัดขึ้นภายในกลุ่มโรงเรียน โดยวิธีทางสถิติ ดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของคำตอบแต่ละข้อและแต่ละสถาน โดยเปลี่ยนระดับความคิดเห็นเป็นคะแนน ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง = 3

เห็นด้วย = 2

ไม่เห็นด้วย = 1

หลังจากได้ค่าเฉลี่ยแล้ว เพื่อความสะดวกในการแปลความหมาย จึงได้กำหนดช่วงของคะแนนและความหมายของช่วงคะแนนเฉลี่ยนั้น ดังต่อไปนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง = 2.51-3.00

เห็นด้วย = 1.51-2.50

ไม่เห็นด้วย = 1.00-1.50

2. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคำตอบแต่ละข้อและแต่ละสถาน

3. ทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน และครู ในเขตชั้นใน และเขตชั้นนอก โดยใช้ค่า t - test

4. นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องผู้ที่ควรปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาที่ควรจัดขึ้นภายในกลุ่มโรงเรียน โดยวิธีทางสถิติ ดังนี้

1. หาค่าความถี่ (Frequency) ของผู้ที่ควรปฏิบัติงานในแต่ละข้อ

2. ทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหาร
กลุ่มโรงเรียนและครูในเขตชั้นในและเขตชั้นนอกเกี่ยวกับผู้ที่ควรปฏิบัติงาน โดยใช้ค่า
ไคสแควร์ (χ^2)

3. นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ข. วิเคราะห์หยาบๆ เกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องกิจกรรมที่เหมาะสม
กับงานนิเทศการศึกษาที่ควรปฏิบัติในกลุ่มโรงเรียน โดยวิธีทางสถิติ ดังนี้

1. หาค่าความถี่ (Frequency) ของกิจกรรมหลักและกิจกรรมประกอบ
ทุกกิจกรรม

2. ทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหาร
กลุ่มโรงเรียนและครูในเขตชั้นในและเขตชั้นนอกเกี่ยวกับกิจกรรมหลัก และกิจกรรมประกอบ
หรือกิจกรรมเสริมโดยใช้ค่าไคสแควร์ (χ^2)

3. นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 วิเคราะห์หยาบๆ เกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องปัญหาและอุปสรรคอันอาจ
เกิดขึ้นในการจัดการนิเทศการศึกษากายในกลุ่มโรงเรียน โดยวิธีทางสถิติ ดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของคำตอบแต่ละข้อโดยเปลี่ยนระดับความคิดเห็น
เป็นคะแนน และกำหนดช่วงคะแนนในการแปลความหมายเช่นเดียวกับตอนที่ 2 ก ส่วนที่ 1

2. หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคำตอบแต่ละข้อ

3. ทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหาร
กลุ่มโรงเรียนและครูในเขตชั้นในและเขตชั้นนอก โดยใช้ค่า t - test

4. นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

สำหรับแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open - Ended) นั้น วิเคราะห์โดยการ
รวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จัดระเบียบความถี่ แล้วนำมาสรุปเสนอในรูป
ความเรียง.